

НАСТАВНО-УМЕТНИЧКОМ ВЕЋУ
ФАКУЛТЕТА ЛИКОВНИХ УМЕТНОСТИ У БЕОГРАДУ
Париска 16
11000 Београд

СЕНАТУ УНИВЕРЗИТЕТА УМЕТНОСТИ У БЕОГРАДУ
Косанчићев венац 29
11000 Београд

ИЗВЕШТАЈ КОМИСИЈЕ ЗА ОЦЕНУ И ОДБРАНУ ДОКТОРСКОГ
УМЕТНИЧКОГ ПРОЈЕКТА И ПИСАНОГ РАДА „**НЕПОСРЕДНИ
КОНТЕКСТИ - вишемедијска просторна поставка**“
КАНДИДАТА мр МИЛОРАДА МЛАДЕНОВИЋА

Комисија за оцену и одбрану докторског уметничког пројекта „**НЕПОСРЕДНИ КОНТЕКСТИ - вишемедијска просторна поставка**“ кандидата мр Милорада Младеновића именована на седници Наставно-уметничког већа ФЛУ у Београду радила је у саставу:

др ум Биљана Ђурђевић, доцент ФЛУ
др ум Миливој Павловић, доцент ФЛУ
др ум Радош Антонијевић ФЛУ
мр Бранко Павић ред. проф. Архитектонског факултета Универзитета у Београду
др ум Милета Продановић, ред. професор ФЛУ (ментор)

и донела је следећи закључак:

Биографија кандидата

Милорад Младеновић је рођен у Београду 1966. године. Дипломирао је на грађевинском смеру Гимназије у Смедереву 1985. године. Студирао је сликарство у класи проф. Марије Драгојловић на Факултету ликовних уметности Универзитета уметности у Београду 1991/1992. Дипломирао је на сликарском одсеку у класи проф. Момчила Антоновића 1994. Дипломирао је на Архитектонском факултету Универзитета у Београду код ментора проф. Милана Лојанице 1996. Магистрирао је из области *Цртеж* на последипломским студијама на Факултету ликовних уметности Универзитета уметности у Београду код ментора проф. Чедомира Васића 1999. Похађао је последипломске студије и из области *Историја и развој теорија архитектуре* на Архитектонском факултету у Београду.

Професионалну активност започиње низом ликовних интервенција у галерији Студентског културног центра у Београду 1994/1996. године. Након тога учествује у већем броју групних и самосталних изложби и радионица из области визуелних уметности и архитектуре.

Члан је *Удружења ликовних уметника Србије* од 1995., *Савеза архитеката Србије* и *Друштва архитеката Београда*.

Сарадник је у више пројеката *Радионице 301* на Архитектонском факултету у Београду 1996/1998., и групе за пројектовање и едукацију *Machin a* из Београда 1999/2000. Добитник је већег броја награда из области визуелних уметности и архитектуре. Три пута је биран у селекцију изложбе *Критичари су изабрали* у Културном центру

Београда и то 1997., 1998. и 2002. године. Добитник је три награде Октобарског салона у Београду, 2000. и 2003. и 2014. године.

Његова најзначајнија учешћа на изложбама су у Бикинихаусу у Берлину 2003., у бечкој Сецесији 2004., у Музеју савремене уметности у Београду 2005., и 2012., на 10. бијеналу архитектуре у Венецији 2006. као и у Салону Музеја савремене уметности Београд 2011.

За време и након студија архитектуре сарађује као хонорарни сарадник у изради више пројеката и конкурсних елабората у архитектонским тимовима *Регионалног завода за заштиту споменика културе* у Смедереву, Студију арх. P.Granger-а и M.Lahlou-а и у *Art et decoration reunis* mg A.Nano-а у Casablanca, Марок; у *Енергопројекту, Урбанизам и архитектура Д.Д.*, у Тиму за урбанизам, као и у приватном предузећу за пројектовање *Биро 59* из Београда.

Аутор је више конкурсних радова, пројеката и реализованих архитектонских објеката, махом ентеријера. Такође, Младеновић је аутор једног броја остварења из области примењених уметности, сценографије и дизајна.

Ради у оквиру неформалног ауторског тима *ре//ал* из Београда од 2004. до 2011. године.

Члан је Управног одбора Савеза архитеката Србије од 2006. до 2011. године.

Има функцију главног и одговорног уредника часописа *Forum Савеза архитеката Србије* и *Друштва архитеката Београда* 2007. и 2008. године, ради на концепту новог издања и уређује бр.53, а након тога постаје сарадник редакције. Уредник је петог броја часописа SAJ (Serbian architectural journal) за 2013. годину кога уздаје Архитектонски факултет Универзитета у Београду са темом издања *About and around Curating*.

Један је од оснивача *Друштва за естетику архитектуре и визуелних уметности Србије (ДЕАВУС)* 2008. године, које обнавља рад 2012. Такође, један је од оснивача Независног уметничког удружења *Трећи Београд (Уметничке Задруге Трећи Београд)* и потпредседник је Управног одбора Удружења од 2010. године, са којим је, између осталог, излагао у Салону Музеја савремене уметности 2011., на Independent Art Fair Supermarket у Стокхолму и у Pyramid Sanat у Истамбулу 2012. Удружење напушта 2012.. Члан је Удружења *Простор* које се активно бави арт-терапијом психијатријских болесника од 2011. године.

Ради на Архитектонском факултету Универзитета у Београду од школске 1995/1996. године, прво као хонорарни сарадник, да би у звање асистента приправника био изабран је 1996., у звање асистента 2000., а у звање доцента 2004. године.

Ванредни професор је на Департману за архитектуру Архитектонског факултета Универзитета у Београду од 2009. године и члан Савета Факултета од 2009. до 2012. године.

Награде и признања

- Награда за сликарство из Фонда Петра Лубарде 1991. године за радове на Факултету ликовних уметности у Београду у току 1990/1991.;
- Награда Другог Југословенског ликовног бијенала младих у Вршцу за рад под називом *Павиљон* 1996. године;

- Велика награда Другог бијенала сценског дизајна / у категорији Сценски простор / коју је добио као један од чланова Радионице 301 за учешће на фестивалу *Жудња за животом*, у Београду 1998. године;
- Награда 41. Октобарског салона (Millennium off / art on) са З.Дрекаловићем, за рад *Без назива / Кондензација / 2000.* године;
- Главна Награда Меморијала Надежде Петровић у Чачку са З.Дрекаловићем, за рад *Без назива / Кондензација / 2000.* године;
- Награда 44. Октобарског салона (Позитив / Негатив) за рад под називом *Beograd: Deleting language*, инсталацију у изложима Галерије Факултета ликовних уметности у Београду 2003. године;
- Признање у категорији "Публикације" 30. Салона архитектуре Музеја примењене уметности за часопис *Forum* (часопис Савеза архитеката Србије и Друштва архитеката Србије, главног и одговорног уредника Милорада Младеновића) "за нови приступ архитектонској периодици код нас", у Београду марта 2008.године;
- Признање Веслачког клуба *Смедерево* за већи број уметничких и архитектонских интервенција у просторима Клуба, 2011. године
- Награда Културног центра Београд за рад *Без назива* [школске столице] на изложби *Ствари које нестају / 55.* Октобарски салон кустоса Николауса Шафхаузена и Ванесе Џоан Милер у Музеју града Београда, 2014. године

Награде на конкурсима из области архитектуре

- Откупна награда за конкурсни пројекат пословног *Zepter* центра у Бања Луци, са групом *Machin a.* 2000. године;
- Друга награда жирија за конкурсни пројекат архитектонског решења повезивања фасада улазних партија терминала 1, 2 и новог пословног објекта на аеродрому Београд у јединствену целину, / са Ж.Јаковљевићем и Д.Милановићем / 2003. године;
- Прва награда за идејно решење споменика Модерној Србији поводом двестагодишњице Првог Српског устанка на централном острву Трга Славија у Београду / са С.Батарило, Д.Милановићем и Г.Шишовић /, 2004. године;
- Прва награда за идејно решење типизираниог новобеоградског киоска на подручју општине Нови Београд, / са Ж.Јаковљевићем /, 2005. године;
- Награда за посебан стручни допринос / прва награда / за програмско, анкетно, урбанистичко решење дела целине подручја Тошин бунар на Новом Београду, / са групом *pe//al* /, 2005. године;
- Изабрано конкурсно решење за реализацију фонтане на новопроектваном Тргу слободе у Панчеву, у организацији Галерије савремене уметности Центра за културу Панчево (у склопу 6. интернационалне уметничке радионице *Стакло и Дирекције за урбанизам града Панчево*), 2005. године;
- Посебно признање за Идејно урбанистичко-архитектонско рјешење реконструкције дијела централне градске зоне "Излаз на Саву" у Градишци (Република Српска / Босна и Херцеговина), / са С.Батарило /, 2006. године;
- Друга једнаковредна награда жирија за конкурсни пројекат урбанистичког решења блокова 25 и 26 у Новом Београду, / у тиму са проф. А.Стјепановићем, проф.С.Личином и С.Батарило / 2007. године;

Анализа рада

За докторски уметнички пројекат Милорада Младеновића слободно се може рећи да су у њему уметнички и теоријски део сазревали истовремено, допуњујући се и непрекидно надграђујући поједине елементе како у уметничком раду, тако и у тексту. Пројекат „НЕПОСРЕДНИ КОНТЕКСТИ - вишемедијска просторна поставка“ је реализован у Ликовној галерији Културног центра Београда 2016. године. На изложби је приказано 7 радова реализованих у периоду између 2013. и 2016. године, као и два старија рада из 1994. и 2011. Радови су изведени у различитим медијима и техникама: у форми аудио-видео документације презетоване на екранима, као светлећи објекти са фотографијама, цртежи графитном оловком, портрети акрилном бојом на платну, књиге и фото-документација.

Радови на светлост износе различите квалитете односа уметника према приватном, радном и јавном простору који је *контекст* његове непосредне егзистенције. Писани део уметничког докторског пројекта је студија у којој се анализирају и дају закључци о специфичном погледу на контекст савремене егзистенције која је посредована приказаним уметничким радовима.

Тежиште рада тиче се анализе проблема непосредности или непосредних контекста као могућег облика контекстуалне уметности. Радом се истражује идеја репрезентације контекста непосредне егзистенције уметника путем ликовног дела. То поље представља концептуалну основу истраживања Милорада Младеновића од самих почетака његове јавне делатности, то јест од 1994. године, од када редовно излаже.

Изложба *Непосредни контексти* била је иницирана романом савременог француског писца Мишела Уелбека *Карта и територија*. Писац у овде на веома детаљан начин конструише лик и дело фиктивног визуелног уметника Џеда Мартена, главног јунака романа, са невероватном прецизношћу у креацији његовог теоријског и критичког става и уметничког опуса, где као аутор фикције показује огромно знање о начинима на које настаје, интерпретира се и унутар система уметности функционише савремено дело визуелне уметности. Радњу Уелбек поставља у контекст апсолутне савремености крећући се од смрти идеје постмодернизма оличене у смрти Мартеновог оца архитекте као представника те струје у архитектури, преко развоја уметничког савременог дела у последње три деценије до данас, па све до блиске будућности која окончава смрћу уметника 2040. године. Мартеново дело Уелбек конструише као производ потпуог неповерења у свет у коме живи и врсте радикалног отпора према том свету. Тај отпор не налази се у намери уметника да се ангажује, поправља свет или постави утопијски конструкт бољег света, већ у намери да га јасно и систематично представи без квалификација. У фиктивној уметности Џеда Мартена то постаје свет употребљених предмета, картографије, слика људи представљених својим занимањима, свет предузећа и корпорација и на крају, свет видеограма биљака и распаднутих електронских плоча дигиталног доба.

У овако постављеној Уелбековој фикцији Милорад Младеновић препознаје низ преклапања са сопственим размишљањима и поетиком. Он то сажима речима да наше околности више нису испуњене надом, док је оптимизам тзв. „транзиционог“ периода, чији почетак симболише рушење Берлинског зида 1989. године, објективно потрошен. Младеновић каже: „Већ од рушења Светског трговинског центра у Њујорку 11.

септембра 2001., а онда и дефинитивно након светске финансијске кризе 2007/2008., свет у коме живимо постаје свет конфликта и рата. Суштински, то постаје свет сукоба уоквирен дезидеологизованим концептом освајања и стицања моћи капитала у коме су сва људска уверења, политике, идеологије или религије доведене у питање. Та уверења, и онда када постоје као уверења појединаца или друштвених група, постају тек инструменти капитала а у јавном простору и медијима почињу да остварују функције те инструментализације. Ово се једнако очитује и у свету и у систему уметности какав тај свет успоставља. Морални напори уметника, њихове критичке реализације и чиновни и њихов утопијски ангажман, независни од њихових намера, нужно постају део система капитала који их инструментализује.“ Зато он, као и Уелбеков јунак Цед Мартен заузима позицију издвојену из тих околности, позицију дезидеологизације и аполитичности, и са те измештене позиције у фокус своје уметности поставља пуко документовање видљивог света у коме живи.

Прва целина писаног дела рада названа је *Идеја контекстуалне уметности у радовима до 2016*. Кандидат ту реконструише своје формативне године најпре у пољу студија архитектуре – архитектура је, посматрајући глобално, поље у којем контекст игра кључну улогу, а предавања и сарадња са архитекторима Ранком Радовићем и Богданом Богдановићем одлучујуће је формирала уметничка платформа Милорада Младеновића.

Време Младеновићевих студија – средина осамдесетих година прошлог столећа – уједно је и време када се теоријске оштрице ломе на разделници модернизма и постмодернизма, па дела важних теоретичара постмодерне у области архитектуре, Џенкса и Вентурија отварају нове креативне хоризонте али исто тако и одређене замке. Реконструишући тај прелом Младеновић постепено долази до анализе његовог одраза у пракси визуелних уметности превасходно у локалном, београдском контексту, у којем убрзо и сам постаје важан протагониста.

Завршни део овог одељка даје веома детаљан преглед ауторове уметничке (контекстуалне) праксе и теоријских премиса на којима она настаје. У својим почецима његово јавно деловање везано је за својеврсну лабораторију коју је у то време чинила Галерија београдског Студентског културног центра. У наредној декади долази до радикалне измене контекста, па Младеновићево деловање, након почетка рада на Архитектонском факултету у Београду 1995. године, све више бива везано за другу врсту лабораторије, Радионицу 301 (са Бранком Павићем и Драганом Јеленковићем као оснивачима) и других неформалних тимова који су се бавили различитим технолошким и амбијенталним интервенцијама у граничним подручјима синтезе ликовних уметности и архитектуре.

Уметничко деловање након 2000. године за Младеновића има димензију синтезе – на чијем је трагу и докторски уметнички пројекат – помоћу врло различитих медија, од архитектуре, утопијских пројеката, поступања у оквиру пројеката удружења уметника какви су *Трећи Београд* или *Простор* на пример, па све до реализације изложбе *Непосредни контексти* он ће покушавати да унутар визуелних уметности заузме неку врсту „отклона“ као конструктивне друштвене позиције и улоге у уметности.

Након што је дао детаљну анализу сопствене праксе до изложбе / докторског уметничког пројекта подупрту и компаративним визуелним материјалима, у другој великој целини рада са насловом „Идеја непосредних контекста“, Младеновић,

ослањајући се превасходно на дело Пола Ардена *Контекстуална уметност*, али и на друге ауторе (Маја Станковић) анализира премисе на којима настаје завршни рад. Као нека врста ready-made-а овде се (уз визуелне прилоге) појављује и писани материјал који стоји у вези са појединим радовима. Преглед свих радова (уз план галерије, размештај и различите врсте табела) надилази пуки опис и јасно поставља контекст сваког од језички хетерогених радова ове целине.

Употребљена литература у целом раду – са теоријског становишта – прати генезу рада: иницијални „окидач“ било је једно књижевно дело (Уелбек) па су се – као нека врста „допуне“ појавила и дела других писаца, истина у мањој мери (Борхес, Црњански, Ваљаревић). За постављање теоријске платформе било је неопходно ослонити се на тезе (мање или више) савремених мислилаца – ту су радови Гројса, Агамбена, Делеза и Гатарија, Дериде, као и једног „хероја“ савременог света, Асанжа. Кључно место у теоријској елаборацији платформе на којој настаје уметнички пројекат има дело Пола Ардена *Контекстуална уметност*. Из Младеновићеве „друге области“ стижу радови важних теоретичара постмодерне у области архитектуре, Ценкса и Вентурија.

Сви ти употребљени и цитирани радови овде су у функцији оцртавања једне изразито субјективне и личне истраживачке поетике која је материјализована у изложбеном делу Младеновићевог докторског уметничког пројекта.

Критички осврт референата

Писани део рада Милорада Младеновића на најбољи начин подупире платформу на којој настаје уметнички рад. Синергија која постоји између два дела пројекта, писаног и изложбеног, постигнута је веома убедљиво.

У писаном раду нарочито долази до изражаја образовање и искуство Милорада Младеновића у две сродне али ипак различите уметничке области – визуелним уметностима и архитектури, као и његова вишегодишња пракса у писању и уређивању текстова везаних за проблематику којом се бави. Стога је његов рад, како практичан тако и теоријски, изванредно јасно постављен и артикулисан, достижући висок ниво саморазумевања.

Оцена резултата - закључак са образложењем уметничког доприноса рада

Пројекат Милорада Младеновића отелотворен у изложби и писаном делу рада под насловом „НЕПОСРЕДНИ КОНТЕКСТИ - вишемедијска просторна поставка“ је комплексан истраживачки захват, вишеслојан и веома захтеван у самој поставци. По томе се он јасно издваја од текуће продукције у области визуелних уметности.

У свом завршном облику рад је добро компонована целина која своју вредност дугује преданом истраживању и упорности у прикупљању грађе. Уметнички рад у читавом спектру различитих медија који истражују и фокусирају различите нивое појма КОНТЕКСТ представља вредно и визуелно узбудљиво остварење које отвара многобројне проблеме и нуди подстицајну платформу за теоријску елаборацију.

Имајући у виду садржајно и прецизно образложење теме као и настанка уметничког дела у писаном раду, комисија сматра да је кандидат Милорад Младеновић успешно реализовао и представио јавности свој уметнички пројекат и предлаже Наставно-уметничком Факултета ликовних уметности да усвоји овај извештај и достави га Сенату Универзитета уметности како би се могао одредити датум одбране.

др ум Биљана Ђурђевић, доцент ФЛУ

др ум Миливој Павловић, доцент ФЛУ

др ум Радош Антонијевић, ванредни професор ФЛУ

мр Бранко Павић ред. проф. Архитектонског факултета Универзитета у Београду

др ум Милета Продановић, ред. професор ФЛУ (ментор)